

DREPTUL MEU

Cunoaște-ți drepturile și luptă pentru ele!

Nr. 11
28 noiembrie 2007
Se distribuie gratuit

Primul ziar dedicat drepturilor omului în Republica Moldova

Pag. 2

11 copii de la „Pruncul” își trăiesc copilăria în penitenciar

Pag. 4

Peste 17 la sută din copiii din raionul Cimișlia au părinți plecați peste hotare

Pag. 5

Migrația părinților peste hotare pune în pericol viitorul copiilor

Pag. 6

Tarifele la „Cartea Verde” limitează dreptul la libera circulație

Sărăcia reduce durata medie de viață a bătrânilor din Moldova

Condițiile grele de trai și lipsa accesului la serviciile medicale, precum și faptul că aceste servicii nu sunt calitative, pun bătrânii din satele din Repu-

blica Moldova într-o situație mai dezavantajoasă față de vârstnicii din orașe. Acest fapt are un impact negativ asupra situației demografice a

acestei categorii de cetățeni, cărora le sunt încălcate mai frecvent dreptul la viață și la sănătate.

Pagina 3

EDITORIAL

Când vor putea vota și moldovenii din Italia?

SERGIU PRAPORȘCIC

Caritas și Fundația „Migrants” au prezentat recent la Roma (Italia) raportul anual „Dosarul Migrației – 2007”, în care constată că 98 149 de cetățeni ai Republicii Moldova au emigrat și muncesc în

mod legal în Italia. Totodată, raportul precizează că alte zeci de mii de cetățeni moldoveni se află ilegal în această țară, muncind la negru.

Potrivit datelor oficiale, imigranții moldoveni aflați în Italia au transferat acasă, pe parcursul anului 2006, pe căi „formale” – bănci și societăți financiare, 53 milioane 684 mii de euro, cu 16,5 la sută mai mult decât în 2005.

Aceste date statistice ne permit să ne facem o idee privind fenomenul migrației în Republica Moldova. Este evident că numărul celor plecați de acasă este înspăimântător, dacă numai în Italia sunt aproape de o sută de mii de moldoveni cu acte în regulă. Dar, în mod sigur, că tot cam pe atâția, dacă nu mai mulți, sunt cei nelegalizați. Un număr impresionant de moldoveni (chiar dacă mai puțini decât în Italia) trebuie să fie și în alte state europene: Portugalia, Spania, Grecia, Israel, Irlanda. Și să nu uităm de Federația

Rusă, unde, potrivit unor estimări care însă nu au fost susținute și prin dovezi, s-ar afla aproape jumătate din moldovenii plecați la muncă peste hotare.

Informația statistică prezentată în raportul celor două organizații din Italia ne permite să facem două concluzii importante.

Primo. Estimările potrivit cărora aproximativ un milion de cetățeni ai R. Moldova s-ar afla la muncă peste hotare sunt foarte plauzibile. Aceste informații confirmă în mod oficial (o chestiune care și așa era clară) că aproape jumătate din populația activă, aptă de muncă este plecată peste hotare.

Secundo. Foarte mulți dintre acești cetățeni plecați și-au legalizat deja șederea și munca în străinătate. Ei nu mai sunt niște „infractori”, nici pentru țara de origine, nici pentru țările în care sunt plecați.

Deși acești cetățeni se află legal peste hotarele Republicii Moldova, cea mai mare parte dintre ei este lipsită de dreptul de a participa la vot, asta pentru că autoritățile deschid secții de votare doar în incintele reprezentanțelor diplomatice din capitalele respectivelor țări. Dar mulți dintre compatrioții noștri locuiesc în alte

localități și nu se pot deplasa la capitală. Până în prezent, oficialitățile spuneau că nu le pot asigura dreptul la vot celor plecați peste hotare pentru că aceștia oricum nu votează, aflându-se ilegal acolo, ei nu se prezintă la secțiile de votare de teamă să nu fie deportați. Acum iată că situația s-a schimbat. Este de presupus faptul că statul moldovean nu dispune de suficiente resurse financiare pentru a deschide secții de votare în fiecare oraș din Italia sau Portugalia în care locuiesc cetățenii moldoveni. În aceste condiții, acestor persoane trebuie să li se creeze condiții ca ei să poată să-și exercite dreptul la vot. Mai multe state europene deja aplică de mai mulți ani cu succes votul prin poștă și votul electronic, practici care ar putea fi preluate și de Republica Moldova.

Altfel nu văd cum am putea afirma că statul moldovean respectă drepturile politice ale cetățenilor săi și nici că am avea un parlament reprezentativ, o democrație autentică, odată ce aproximativ un milion din concetățenii noștri nu participă la alegerea membrilor Legislativului. Aceasta este o chestiune pe care autoritățile sunt obligate să o rezolve până la parlamentarele din 2009.

ȘI TU POTI

În Limbenii-Vechi, raionul Glodeni, elevii vin în ajutorul copiilor cu dizabilități

Eleva clasei a zecea a liceului teoretic „Limbenii-Vechi”, raionul Glodeni, Veronica Lungu, este liderul „Consiliului copiilor”, specializat în promovarea libertății de exprimare și a egalității în drepturi pentru copiii cu dizabilități.

Citiți pagina 7

ONU cere tratarea cu mai multă seriozitate a fenomenului violenței împotriva femeilor

Secretarul general al ONU, Ban Ki-moon, a lansat, în ajunul Zilei internaționale pentru eliminarea violenței împotriva femeilor, 25 noiembrie, un apel către comunitatea internațională, în care cheamă conducătorii tuturor țărilor să contribuie la ruperea „valului intoleranței care duce la violență”.

El a afirmat că violența împotriva femeilor continuă să persiste ca unul dintre cele mai atroce, sistematice și predominante abuzuri față de drepturile umane în lume. „Ea constituie o amenințare pentru toate femeile și un obstacol al eforturilor noastre de dezvoltare, pace și egalitate a genurilor în toate societățile. Multe țări au înregistrat progrese în schimbarea legilor, politicilor, practicilor și atitudinilor pentru a combate această crimă oribilă”, se arată în mesajul secretarului general al ONU.

Ban Ki-moon a amintit că Adunarea Generală a ONU a adoptat, în 2006, o rezoluție importantă de consolidare a eforturilor de lichidare a formelor de violență împotriva femeilor. „Familia ONU des-

fășoară activități la toate nivelurile - de la inițiative noi ale comisiilor regionale, până la o coordonare și programare mai bună la nivel de țară. Eforturi se depun pentru sporirea nivelului de conștientizare publică, crearea voinței politice și intervenții eficiente. Noi lucrăm asupra propunerilor pentru a ajuta statele să estimeze scopul, prevalența și incidența violenței împotriva femeilor și să răspundă cu acțiuni eficiente”, precizează oficialul ONU.

Pentru unificarea acestor eforturi, pe întregul sistem al ONU a fost lansată o campanie până în anul 2015 pentru eliminarea violenței împotriva femeilor. Această campanie se va axa pe trei domenii-cheie: pledoarie globală, acțiuni sub conducerea

ONU și parteneriate consolidate la nivel regional și național pentru sprijinirea activității guvernelor, societății civile, sectorului privat etc. De asemenea, Consiliului de Securitate al ONU i s-a cerut să stabilească un mecanism de monitorizare a fenomenului violenței împotriva femeilor și fetelor, în cadrul rezoluției 1325 (2000) cu privire la femei, pace și securitate. „Violența împotriva femeilor este întotdeauna o încălcare a drepturilor omului. A fost întotdeauna o infracțiune și este întotdeauna inacceptabilă. Să tratăm această problemă cu seriozitatea pe care o merită - nu numai cu ocazia acestor zile internaționale, dar în fiecare zi”, se mai arată în mesajul lui Ban Ki-moon.

IOAN STRELICIUC

11 copii de la „Pruncul”

Își trăiesc copilăria în penitenciar

Mamele lor, care sunt deținute în penitenciar, nu vor să renunțe la ei, iar legea nu le poate obliga să facă acest lucru

Reprezentanții Direcției Protecției Copilului din sectorul Buiucani al municipiului Chișinău, în comun cu conducerea Penitenciarului nr.16 „Pruncul”, au organizat, pe data de 22 noiembrie, o întâlnire cu 11 femei deținute care au copii cu vârste cuprinse între 1 și 3 ani pe care îi cresc în penitenciar. În cadrul acestei întâlniri reprezentanții DPC le-au informat pe mamele celor 11 copii despre drepturile și obligațiile pe care le au.

Potrivit șefului DPC din sectorul Buiucani, Tamara Lesnic, pentru a respecta mai eficient drepturile copiilor care stau, împreună cu mamele lor, în acest penitenciar, s-a decis ca un reprezentant al DPC, în comun cu un reprezentant al Consiliului penitenciarului privind problemele minorilor, să monitorizeze în permanentă situația acestora. Acești doi reprezentanți vor urmări în ce mod este respectat drepturile copiilor în acest penitenciar și, totodată, comportamentul mamei lor. „Scopul întâlnirii noastre cu cele 11 mame a fost de a le informa că ele sunt obligate să aibă grijă de copii, respectându-le drepturile, chiar și în condițiile nefavorabile din penitenciar, odată ce au decis să păstreze copilul alături de ele până la vârsta de trei ani”, a spus Tamara Lesnic.

Șeful DPC din Buiucani a mai menționat că mamele acestor 11 copii ar trebui, în primul rând, să

țină cont de sănătatea copiilor și starea lor psihică. „Noi, totodată, am venit cu o inițiativă de a propune mamei că poate ar fi mult mai bine ca copiii lor să nu stea în penitenciar, astfel găsim o altă soluție, cum ar fi transmiterea copilului sub tutela unor rude, soților lor sau în unele plasamente de tip familial. Dacă mama nu-și îndeplinește obligațiile părintești, atunci ea poate fi lipsită de drepturile părintești sau copilul poate fi transmis sub tutelă prin judecată”, a mai spus Tamara Lesnic.

Potrivit reprezentanților penitenciarului, două dintre mamele deținute, care au copii cu vârste cuprinse între un an și doi ani, aplică forța atunci când copiii plâng, dorind, astfel, să-i liniștească. Totodată, majoritatea dintre mame fumează în celulele în care stau și copiii și strigă la aceștia.

Cele 11 deținute, în prezent, nu sunt de acord să-și dea copiii lor la îngrijirea altei persoane sau într-un plasament de tip familial, chiar dacă, după ce copiii vor atinge vârsta de 3 ani, ele vor fi obligate să facă acest lucru.

Totodată, mamele de la Pruncul sunt nemulțumite

și de faptul că statul nu le plătește indemnizații pentru copiii pe care i-au născut în penitenciar, indemnizații de care beneficiază copiii care sunt în libertate.

Potrivit Tamarei Lesnic, atât timp cât copiii sunt în penitenciar ei deja sunt întreținuți de către stat și, astfel, nu pot beneficia de indemnizațiile pe care le oferă statul acelor copii care sunt în libertate. „Această lege nu se referă și la copiii din penitenciar, cu vârste de până la trei ani. În cazul în care copiii lor ar fi transmiși rudelor sau dați sub tutelă, copilul ar primi lunar indemnizații din partea statului în valoare de 200 de lei. Noi le-am propus mamei din penitenciar că în cazul dacă vor transmite copilul lor într-un plasament, condițiile de trai vor fi mult mai bune. Din păcate, acest lucru poate fi făcut doar cu consimțământul mamei”, a mai adăugat Tamara Lesnic.

Copiii de la Pruncul, în cazul în care mamele lor nu vor decide să-l dea într-un plasament de tip familial sau la rude, ei vor fi izolați de societate până la vârsta de trei ani.

VICTOR TĂNASE

Tamara LESNIC,
șef DPC din sectorul Buiucani

DREPTUL MEU

REDACTOR-ȘEF:
Sergiu PRAPORȘCIC

COORDONATOR DE EDIȚIE:
Petru CHIȚANU

ECHIPA REDACȚIONALĂ:
Nicolae FEDERIUC,
Ioan STRELICIUC
Alex LUCA,
Alexei LUNGU,
George IOSIP,
Virginia ROȘCA,
Victor TĂNASE

FOTOREPORTER:
Andrei COJOCARU

DESIGNER:
Petru PASCARU

STILIST:
Liliana STEGĂRESCU

PICTOR:
Margareta CHIȚCĂȚI

SUSȚINUT ȘI FINANȚAT DE:

 Proiectul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova „Susținere în implementarea Planului Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului”

ADRESA:
MD-2012, Chișinău, str. Sfatul Țării, 16
Tel.: 23-53-86

E-mail: dreptul_meu@yahoo.com

Editat în limba română și rusă

Tiraj:
Ediția de l. română: 40000 ex.
Ediția de l. rusă: 10000 ex.

TIPAR: Tipografia PRAG-3. Com.: 2067

Se distribuie gratuit

Opiniile exprimate în acest Ziar nu reflectă neapărat opiniile oficiale ale Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova și ale Cooperării Austriece de Dezvoltare.

Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență...

(Articolul 25, Declarația universală a drepturilor omului)

Sărăcia reduce durata medie de viață a bătrânilor din Moldova

Condițiile grele de trai și lipsa accesului la serviciile medicale, precum și faptul că aceste servicii nu sunt calitative, pun bătrânii din satele din Republica Moldova într-o situație mai dezavantajoasă față de vârstnicii din orașe. Acest fapt are un impact negativ asupra situației demografice a acestei categorii de cetățeni, cărora le sunt încălcate mai frecvent dreptul la viață și la sănătate.

Potrivit celor mai recente date statistice, la începutul anului curent, în Republica Moldova locuiau 491 mii de persoane cu vârsta de 60 de ani și mai mult. Mai mult de jumătate dintre acestea (61 la sută) erau femei. Deși două treimi din numărul total al persoanelor în etate locuiesc în mediul rural, bătrânii din orașe o duc totuși mai bine. În timp ce persoanele în etate din sate pot să-și asigure mai ușor alimentația zilnică, pensionarii din orașe trebuie să plătească mai mulți bani pentru serviciile comunale, care înghit, uneori, și câte 50 la sută din pensie. Totuși, viața fără eforturi fizice exagerate în oraș, precum și accesul mai ușor la serviciile medicale (mai calitative decât în sate), sporesc speranța de viață a bătrânilor din orașe.

În prezent, 25 la sută dintre bătrâni au vârste cuprinse între 60 și 64 de ani și doar 12,8 la sută au depășit vârsta de 80 de ani.

Pe parcursul ultimilor ani, ponderea persoanelor cu vârsta de peste 60 ani a rămas, practic, fără schimbări, coeficientul de îmbătrânire al populației fiind de 13,7 la sută. Procesul de îmbătrânire a populației este mai avansat în mediul rural, unde persoanele cu vârste de peste 60 ani reprezintă 15,2 la sută din totalul populației rurale, în timp ce în orașe, acest indice este de 11,6 la sută.

Principalele cauze ale mortalității vârstnicilor sunt bolile aparatului circulator (70,4 la sută din totalul deceselor din această grupă de vârstă), tumorile maligne (10,4 la sută) și bolile aparatului digestiv (7,5 la sută).

Mortalitatea specificată pe cauze de deces diferă considerabil la bărbați și femei. „Supramortalitatea masculină” predomină în cazul tumorilor, bolilor aparatului respirator, accidentelor, otrăvirilor și traumatismelor. La femei, „supramortalitatea” se manifestă în cazul bolilor aparatului circulator și digestiv.

Anual, la 1000 de persoane cu vârsta de 60 de ani și mai mult revin, în medie, circa 60 persoane decedate. Și în acest caz, mortalitatea este mai mare în mediul rural (66 decedați la 1000 populație față de 51 decedați în mediul urban) și în cazul bărbaților (69 decedați la 1000 populație față de 55 decedați pentru femeile de aceeași vârstă).

În prezent, durata medie a vieții femeilor care au atins vârsta de 60 ani constituie 17,62 ani, iar a bărbaților - 14,36 ani, diferența fiind de 3,26 ani. Speranța de viață la vârstnicii din mediul urban este mai mare cu 1,95 ani decât la cei din mediul rural, fiind de 17,48 și, respectiv, 15,53 ani.

Peste 11 la sută dintre persoanele cu dizabilități au vârsta de 57 de ani și mai mult

După cum am menționat deja, una dintre cele mai stringente probleme cu care se confruntă persoanele în etate, în general, și cele din Republica Moldova, în special, este accesul redus la serviciile medicale. Deși această categorie de persoane este asigurată de stat, beneficiind și de compensații la unele tipuri de medicamente, o mare parte dintre bătrâni duce lipsă de servicii medicale calificate și de medicamente. Conform rezultatelor expertizărilor primare, în anul 2006, în Republica Moldova au fost înregistrate 13,7 mii persoane cărora le-a fost atribuit grad de

invaliditate pentru prima dată, dintre care 1,5 mii sau 11,5 la sută aveau vârsta de 57 de ani și mai mult.

Cota preponderentă a persoanelor în etate în numărul total al persoanelor recunoscute invalide pentru prima dată revine celor cu probleme de vedere (34 la sută), cu tumori maligne (16,9 la sută), afecțiuni ale aparatului circulator (14,8 la sută), diabet zaharat (12,6 la sută), boli ale sistemului osteoarticular (7,3 la sută), boli ale sistemului nervos (6,3 la sută) etc.

Numărul persoanelor în etate, recunoscute invalide pentru prima dată și care trăiesc în mediul urban, este, practic, la același nivel cu cel din mediul rural. În anul 2006, din numărul total al persoanelor cu vârsta de 57 ani și mai mult, recunoscute invalide pentru prima dată, 48 la sută erau bărbați. Din numărul total al invalizilor din această categorie de vârstă, practic, fiecare a patra a devenit invalidă din cauza tumorilor maligne, 28 la sută - în urma bolilor aparatului circulator, iar fiecare a cincea - din cauza patologiilor oftalmologice.

Dintre bolnavii de cancer, fiecare al doilea este bătrân

Din totalul persoanelor luate în evidență cu diagnosticul stabilit pentru prima dată în cazul tumorilor maligne, practic, fiecare a doua persoană are vârsta de 60 de ani și mai mult, bărbații fiind afectați într-o măsură mai mare față de femei. Cele mai multe cazuri de tumori maligne sunt înregistrate în cazul persoanelor cu vârsta de 65-69 de ani. Acest factor determină reducerea speranței de viață a persoanelor cu vârste de peste 60 de ani.

O altă maladie întâlnită frecvent la bătrâni este tuberculoza. Anual, în Republica Moldova se înregistrează circa 500 cazuri noi de tuberculoză activă la persoanele cu vârsta de 60 de ani și mai mult. În total, cazuri noi de tuberculoză activă la vârstnici constituie circa 14 la sută, cel mai mult fiind afectate persoanele de 55-64 de ani și, în special, bărbații.

În ultimii ani, statul a întreprins o serie de acțiuni în vederea îmbunătățirii protecției so-

ciale a pensionarilor. În primul rând, au început să fie plătite la timp și majorate pensiile, anual, la 1 aprilie, acestea sunt indexate, bătrânii beneficiază de o serie de facilități în transportul public de pasageri, la plata serviciilor comunale etc. Acest fapt însă, nu a ameliorat esențial situația bătrânilor.

Conform datelor Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului, la 1 ianuarie 2007, în evidența organelor de protecție socială se aflau 621,4 mii de pensionari, ceea ce constituie o creștere cu 3,1 mii persoane față de numărul înregistrat la 1 ianuarie 2006.

Numărul pensionarilor pentru limita de vârstă a fost relativ stabil în perioada anilor 1995-1998. Începând cu anul 1999 însă, ca urmare a modificării legislației de pensionare, în special, a vârstei de pensionare, au apărut devieri semnificative ale numărului vârstnicilor. Astfel, din numărul total al pensionarilor, 73 la sută reprezintă pensionarii pentru limita de vârstă, al căror număr s-a majorat cu 2000 mii persoane.

În prezent, mărimea medie a pensiei pentru limita de vârstă constituie 457,5 lei (circa 41 USD), fiind în creștere față de anul 2006 cu 15,2 la sută. Mărimea reală a pensiei pentru limita de vârstă (cu racordarea la indicele prețurilor de consum) a constituit 405,9 lei, înregistrând o creștere de doar 2,2 la sută.

Pensia acoperă doar 57,2 la sută din minimul de existență pentru pensionari

Și valoarea minimului de existență, calculat pentru pensionari, a sporit cu 23,3 la sută, constituind 800 de lei. Mărimea medie a pensiei pentru limita de vârstă acoperă valoarea minimului de existență pentru această categorie de populație în proporție de doar 57,2 la sută. Deși acest indice este foarte mic, în 2001, el era și mai mic - de doar 34,6 la sută.

De menționat că minimul de existență pentru pensionari diferă în funcție de mediul de reședință al acestora. Or, pentru pensionarii din mediul urban, acesta este cu 115,3 lei mai mare față de minimul pentru mediul rural, deoarece mediul urban impune efectuarea unor cheltuieli mai mari, în special, din cauza serviciilor comunale.

O altă măsură întreprinsă de autorități în vederea unei asigurări mai bune a protecției sociale a bătrânilor este sprijinirea, în măsura posibilităților, a celor mai defavorizate categorii de populație, care nu au posibilitatea de a-și asigura de sine stătător un mod decent de viață. Pentru a-i ajuta pe vârstnicii solitari sau invalizi, statul alocă bani serviciilor de asistență socială, care îngrijesc bătrânii la domiciliu.

În anul 2006, în Republica Moldova funcționau 83 secții de asistență socială, în cadrul cărora activau 2,5 mii persoane. Acest personal a asigurat deservirea la domiciliu a 25 mii de bătrâni și invalizi sau cu 5,1 mii persoane mai mult față de anul 2003.

O secție de ajutor social deservește la domiciliu, cel puțin, 80 de persoane. Norma de deservire pentru un lucrător social constituie 4-8 persoane, în localități rurale, și 8-10 persoane, în localități urbane, cu o frecvență de, cel puțin, două-trei ori pe săptămână.

Numărul beneficiarilor solitari de prânzuri calde la domiciliu s-a micșorat cu 541 de persoane

În paralel cu aceste acțiuni, au fost întreprinse măsuri în vederea îmbunătățirii securității alimentare a bătrânilor, prin deschiderea cantinelor sociale. Acestea prestează servicii gratuite și sunt organizate de către autoritățile administrației publice locale, de asemenea, în măsura posibilităților. Pe parcursul anului 2006, în Moldova funcționau 97 de astfel de cantine, care au prestat, zilnic, servicii pentru 4,1 mii persoane, iar 230 de bătrâni au beneficiat de prânzuri calde la domiciliu. Costul alimentației în cantinele sociale și al prânzurilor la domiciliu a constituit, în medie, 12,2 lei pentru o persoană pe zi. Insuficiența de bani însă, a făcut ca de astfel de servicii să beneficieze cu 96 persoane mai puțin față de anul 2005, iar numărul beneficiarilor solitari de prânzuri calde la domiciliu s-a micșorat cu 541 de persoane.

De asemenea, în 2006 s-a micșorat, comparativ cu anul 2005, numărul bătrânilor care au beneficiat de compensații nominative la plata serviciilor comunale (energie electrică și termică, gaze naturale, cărbuni și lemne de foc, apă). În 2006, contingentul acestora s-a micșorat cu 16,9 mii, iar mărimea medie a compensațiilor a constituit 77 lei.

Sărăcia și lipsurile determină o parte considerabilă a pensionarilor să renunțe la odihnă și să continue să activeze în câmpul muncii. Implicarea pensionarilor în activități economice este determinată și de faptul că în Republica Moldova există un deficit al specialiștilor calificați. Conform rezultatelor Anchetei forței de muncă în gospodărie, efectuată în anul 2006, numărul persoanelor vârstnice (60 de ani și mai mult) active din punct de vedere economic a fost de circa 86 mii, ceea ce constituie 6,3 la sută din totalul persoanelor active. Persoanele vârstnice inactive alcătuiesc mai mult de patru cincimi din numărul total al persoanelor din această categorie de vârstă (82 la sută).

Numărul persoanelor ocupate, cu vârste de 60 de ani și mai mult, a fost de trei ori mai mare în localitățile rurale. Din totalul acestora, circa 70 la sută erau ocupate în agricultură. Acest fenomen se explică prin faptul că, în condițiile actuale, pentru persoanele vârstnice, munca în agricultură constituie o modalitate sigură de completare a veniturilor.

IOAN STRELICIUC

1. Statele părți se obligă să asigure copilului protecția și îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredințat în mod legal, și în acest scop vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

Art. 3, Convenția ONU, cu privire la drepturile copilului

Peste 17 la sută din copiii din raionul Cimișlia au părinți plecați peste hotare

La inițiativa proiectului Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) „Susținerea în implementarea Planului Național de Acțiuni pentru Drepturile Omului (PNADO)”, pe 20 noiembrie, în orașul Cimișlia, în incinta Consiliului raional, au avut loc audieri publice cu tematica „Realizarea prevederilor PNADO în domeniul asigurării drepturilor copilului”. În cadrul audierilor, mai mulți raportori au menționat că în raionul Cimișlia sunt atestate multe cazuri de încălcare a drepturilor copilului, acestea fiind cauzate de plecarea peste hotare a părinților, alcoolismul și comportamentul antisocial în rândul acestora, precum și violența din partea părinților îndreptată asupra copiilor.

Reprezentantul Comisiei pentru protecția drepturilor copiilor (CPDC) din cadrul Consiliului Raional Cimișlia, Victoria Șalaru, a declarat că situația în domeniul protecției drepturilor copiilor din raionul Cimișlia, în urma implementării PNADO, a înregistrat progrese, însă continuă să rămână o problemă stringentă și actuală.

Potrivit Victoriei Șalaru, în prezent, una dintre cele mai mari probleme o reprezintă copiii care sunt fără supravegherea părinților, din cauza plecării lor masive peste hotare, precum și a copiilor orfani. Datele prezentate de comisie arată că în raionul Cimișlia, din cei 18.339 de copii, 3.161 (peste 17%) sunt rămași fără supraveghere părintească și, din această cauză, acestor copii le sunt deseori încălcate un șir de drepturi.

Copiii rămași fără părinți, potențiali infractori minori?

Copiii rămași fără supravegherea părintească care încă nu au atins vârsta de 7 ani, în opinia reprezentantului CPDC, riscă să suferă efecte negative de ordin psihic și fizic, în urma perturbărilor din societate, care au loc, în mare parte, din cauza situației economice precare pe plan național. „Nivelul redus de adaptare socială a copiilor în raionul Cimișlia, în cele mai dese cazuri se manifestă prin

raionul Cimișlia se află 29 de copii ocrotiți prin adopție și 179 de copii rămași fără părinți în urma deceselor sau a plecării acestora peste hotare. Astfel, în raionul Cimișlia, potrivit raporturilor, în ultima perioadă s-au întreprins mai multe acțiuni în vederea perfecționării sistemului de protecție socială, inclusiv a copiilor. CPDC din cadrul Consiliului raional Cimișlia, împreună cu mai multe organizații neguvernamentale au drept obiective îngrijirea fiecărui copil aflat în dificultate sau fără îngrijire părintească, prin organizarea unor servicii de tip familial și înființarea mai multor plasamente de tip rezidențial pentru copii. Astfel, în prezent, în instituțiile rezidențiale sunt plasați 53 de copii, dintre care 12 sunt orfani.

Potrivit raporturilor, respectarea drepturilor copiilor în societate trebuie să devină o prioritate vitală. „Pentru a avea succese în domeniul asigurării drepturilor copiilor, protecția copilului, trebuie să creăm un echilibru între cele trei componente sociale – copilul, familia și societatea. Aderând la Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, Republica Moldova s-a angajat să asigure copilului dreptul la viață, la dezvoltare, la studii, la un trai decent. Comisia noastră încearcă

pierderea legăturii lor cu familia și școala. Deja, acest lucru demonstrează o încălcare a drepturilor copiilor. Din cauza acestei situații, iau naștere unele deprinderi parazitare în rândul copiilor, cum ar fi lipsa interesului pentru muncă, ponderea ridicată a alcoolismului timpuriu la tineri, întrebuițarea drogurilor, înregistrându-se și o creștere a numărului de infractori minori. Aceste lucruri duc la violență în mediul copiilor, iar consecințele sunt distructive”, a declarat membrul CPDC, Victoria Șalaru.

Potrivit datelor raporturilor prezentate în cadrul seminarului, în evidența autorității tutelare din

să facă tot posibilul pentru a ușura viața copiilor din raionul Cimișlia aflați în dificultate”, a mai adăugat Victoria Șalaru.

Reprezentantul Comisariatului raional de poliție din Cimișlia, Natalia Dubniuc, a menționat că din cauza plecării părinților peste hotare se înregistrează și o tendință de infracționalitate în rândul minorilor, chiar dacă numărul infracțiunilor a scăzut. „Dacă în anul 2005, în raionul Cimișlia au fost înregistrate 69 de infracțiuni săvârșite de minori, atunci în acest an această cifră a scăzut până la 16 cazuri. În prezent, se întreprind mai multe acțiuni pentru a informa copiii rămași fără îngrijire părintească despre modul în care ar putea fi ei încadrați în societate”, a declarat Natalia Dubniuc.

Președintele Centrului de Drept Caușeni (CDC), Ion Oboroceanu,

lui Cimișlia. Sunt convins că aceste audieri vor contribui la fortificarea capacităților existente și chem toate persoanele responsabile, atât din structurile de stat, cât și din sectorul asociativ, să contribuie la implementarea în practică a PNADO și a Planului raional de acțiuni în domeniul drepturilor omului”, a declarat Ion Oboroceanu.

Copiii trebuie informați privind drepturile lor

Potrivit coordonatorului Programe de Instruire din cadrul PNUD, Ecaterina Doicov, după implementarea PNADO Republica Moldova a înregistrat mai multe progrese în domeniul respectării drepturilor omului, inclusiv drepturile copiilor. „Nu este suficient doar implementarea și punerea în practică a acestui Plan, ci și de organizarea mai multor acțiuni de informare a copiilor privind respectarea drepturilor lor”, a spus Ecaterina Doicov.

Copiii au nevoie de un avocat al lor

La rândul său, președintele Comisiei parlamentare pentru drepturile omului, Ștefan Secăreanu, a menționat că problema drepturilor copiilor este una foarte sensibilă. „Este bine că datorită unor astfel de inițiative ale PNUD organizăm audieri publice la nivel raional. Atât PNUD, cât și comisia pe care o reprezint are obligația de a monitoriza felul în care se respectă și se implementează PNADO. Organizarea unor astfel de evenimente, audieri ne ajută să ne informăm mai bine despre situația existentă în domeniul respectării drepturilor copilului. Republica Moldova trebuie să-și respecte angajamentele privind realizarea PNADO. În primul rând, instituirea funcției de avocat al copilului ar fi un pas important în soluționarea multor probleme. Acum suntem în discuții foarte intense cu structurile guvernamentale pentru a încerca să instituim această funcție, însă, deocamdată, nu avem un răspuns clar în acest sens”, a spus Ștefan Secăreanu.

Victor TANASE

1. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.

Art. 19, Convenția ONU, cu privire la drepturile copilului

1. Copilul care este, temporar ori permanent, lipsit de mediul său familial sau care, pentru protejarea intereselor sale, nu poate fi lăsat în acest mediu are dreptul la protecție și asistență specială din partea statului.

2. Această protecție poate include, mai ales, plasamentul familial, adopția sau, în caz de necesitate, plasarea în instituții corespunzătoare de îngrijire a copiilor. În alegerea uneia dintre aceste soluții este necesar să se țină seama în mod corespunzător de necesitatea unei anumite continuități în educarea copilului, precum și de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică.

Art. 20, Convenția ONU, cu privire la drepturile copilului

a menționat, în cadrul audierilor publice „Realizarea prevederilor PNADO în domeniul drepturilor copilului”, poate fi eficientizată dacă și societatea civilă s-ar implica mult mai mult în realizările PNADO în domeniul drepturilor copilului. „Trebuie să contribuim cât mai mult pentru ca declarațiile făcute în cadrul acestui seminar să devină realitate și să le aplicăm în practică. Reprezentanții CDC încercă să implementeze acest plan cât mai adecvat în teritoriu, inclusiv, în raionul Cimișlia. De la bun început am găsit înțelegerea și ajutorul din partea conducerii raionu-

Statele părți vor respecta dreptul copilului separat de cei doi părinți ai săi sau de unul dintre ei, de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, afară dacă acest lucru este contrar interesului superior al copilului.

Articolul 8, Convenția ONU, cu privire la drepturile copilului

APARIȚII EDITORIALE

Migrația părinților peste hotare pune în pericol viitorul copiilor

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) a lansat două broșuri, care vin să prezinte riscurile la care sunt supuși copiii ai căror părinți sunt plecați la lucru peste hotare. Cele două lucrări – „Ghid pentru profesioniștii care lucrează cu copiii migranților” și „Copilul meu e singur acasă”, adresată părinților care pleacă la muncă în străinătate – prezintă în termeni lesne de înțeles domeniile de risc care există în acest sens, precum și modalități practice de soluționare a acestei probleme.

Cele două broșuri au fost realizate în colaborare cu revista „Urma ta”, care s-a ocupat de editarea lucrărilor și își propun să reducă vulnerabilitatea copiilor rămași fără supraveghere părintească prin sensibilizarea opiniei publice și dezvoltarea capacității copiilor, părinților și reprezentanților organelor de resort, în vederea reacționării adecvate la consecințele migrației.

De asemenea, lucrările oferă sugestii privind modalitățile prin care copiii și tinerii pot fi susținuți în dezvoltarea lor. Autorii mai atrag atenția că principala sarcină a publicațiilor este de a contribui la integrarea socială a copiilor

migranților, evitând etichetarea lor drept „copii-problemă”.

Potrivit autorilor, cele două lucrări au fost elaborate după realizarea de către CIDDC, în 2006, a studiului „Situția copiilor rămași fără îngrijire părintească în urma migrației”. Studiul a arătat că, deși situația materială a majorității acestor copii se îmbunătățește în timp, nu toți beneficiază din partea părinților de o susținere imediată și continuă. Totodată, din cauza faptului că rămân fără supravegherea adulților, copiii devin vulnerabili în fața mai multor probleme – tulburări emoționale, consum de stupefiante,

abandon școlar, relații sexuale precoce, comportamente deviate, trafic de ființe umane etc.

Realizatorii publicațiilor au mai afirmat că în curând, va ieși de sub tipar cea de a treia broșură pe această temă, care va fi, de această dată, adresată copiilor, în special celor ajunși la vârsta adolescenței, prin intermediul căreia se urmărește dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, cum ar fi administrarea propriilor emoții, a timpului, a banilor, stabilirea anumitor relații cu prietenii și modul în care ar trebui să se comporte pentru a fi în siguranță, indiferent unde s-ar afla ș.a.m.d.

CIDDC este o organizație neguvernamentală, fondată în anul 1998. Profilul de bază al acestei organizații este apărarea și promovarea drepturilor copiilor aflați în situații de risc. Pe parcursul activității sale, CIDDC a desfășurat diverse proiecte cu caracter civic și social și a editat mai multe broșuri educative și de informare, printre care „Drepturile Mele” (pentru 3 categorii de vârstă: 5-8 ani, 9-12 ani, 13-18 ani), „Cartea de colorat Drepturile Mele”, posterurile „Am și eu drepturi și Fiecare copil are dreptul la...”, „Ghidul Animatorului - Educație pentru Dezvoltare”, „Cartea Mare a Jocurilor”, „Ghidul Voluntarului - Educația sexuală și prevenirea HIV/SIDA” ș. a.

Avocații vor putea reprezenta clienții în judecată doar în baza unui contract

Reprezentanții Ministerului Justiției afirmă că majoritatea avocaților își justifică drepturile de a reprezenta clienții în instanța de judecată doar în baza procurii, ceea ce duce la evitarea declarării veniturilor apărătorilor.

Pentru a ameliora situația în acest domeniu, Guvernul a aprobat, în cadrul unei ședințe de la începutul lunii trecute, modificările propuse de Ministerul Justiției (MJ) la Legea cu privire la avocatură. Conform acestor modificări, avocații vor fi obligați să acorde asistență juridică și reprezentare a intereselor clienților în instanțele de judecată doar în bază de contract. Această obligativitate nu este valabilă însă și pentru avocații care reprezintă interesele soțului sau ale rudelor până la gradul al patrulea, inclusiv.

Potrivit reprezentanților MJ, avocații ar trebui să prezinte procura și ordinul biroului de avocați pentru a reprezenta interesele clienților în instanța de judecată, însă în realitate, ei prezintă doar procura. Aceleași surse afirmă că lipsa unui contract scris, încheiat între avocat și client, favorizează abuzurile, deoarece clientul nu are garanțiile necesare în vederea acordării unei asistențe juridice eficiente.

După intrarea în vigoare a noilor prevederi, contractul încheiat de avocați și clienți va fi prezentat în formă scrisă, și înregistrat în registrul contractelor din biroul de avocați. De asemenea, acest contract de asistență juridică trebuie să conțină clauza cu privire la onorariul avocaților, iar în cazul în care aceste condiții nu vor fi respectate, avocaților le va fi retrasă licența de activitate.

Date statistice colectate de la Judecătoria sectorului Botanica al municipiului Chișinău și de la Curtea de Apel Economică atestă că în 47 la sută și, respectiv, în 79 la sută din cazuri, avocații apără interesele clienților în instanța de judecată doar în baza procurii.

VIRGINIA ROȘCA

Moldova are nevoie de un consiliu consultativ funcțional pentru prevenirea torturii

Organizațiile de apărare a drepturilor omului din Moldova salută activitatea avocaților parlamentari, în vederea elaborării Regulamentului de funcționare a Consiliului consultativ în cadrul Centrului pentru drepturile omului.

Potrivit unui comunicat al Amnesty Internațional Moldova, la 26 iulie 2007, Parlamentul a operat modificări la Legea cu privire la avocații parlamentari, prin care a constituit mecanismul consultativ în cadrul Centrului pentru drepturile omului. Această decizie a fost luată în vederea îndeplinirii prevederilor Protocolului facultativ la Convenția ONU împotriva torturii, care a fost ratificată de Parlament la 30 martie 2006. În baza acestui document, Moldova s-a angajat să constituie o inspecție independentă pentru a vizita locurile unde se află persoane private de libertate (instituții penitenciare și spitale psihiatrice) cu scopul de a preveni aplicarea torturii. Consiliul consultativ urmează să îndeplinească rolul unei asemenea inspecții.

Organizațiile de apărare a drepturilor omului consideră că, pentru constituirea unui consiliu consultativ funcțional și pentru a asigura eficiența activității acestuia în scopul prevenirii torturii, acesta are nevoie de independență funcțională și de toate resursele necesare pentru buna desfășurare a activității. În special, la etapa actuală, este necesară efectuarea consultărilor active cu organizațiile neguvernamentale active în domeniul drepturilor omului.

De asemenea, trebuie asigurată electivitatea membrilor consiliului consultativ, în cadrul unui concurs deschis, pe baza unor principii și proceduri clare și transparente. Consiliul consultativ are nevoie de toate resursele necesare, iar avocații parlamentari urmează să elaboreze cât mai curând posibil bugetul acestei instituții pentru 2008 și să-l remită Parlamentului spre examinare și aprobare.

De la începutul lunii noiembrie, șapte polițiști moldoveni au fost condamnați pentru aplicarea torturii de instanțele naționale sau CEDO.

IOAN STRELICIU

Părinții trebuie să-și pregătească copiii înainte de a pleca peste hotare și să discute cu ei toate condițiile în care ei rămân acasă

Cezar GAVRILIU, directorul Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului

Scopul nostru este să dezvoltăm și să îmbunătățim capacitățile celor care lucrează cu copiii, precum și să stimulăm copiii înșiși de a reacționa corect la consecințele negative ale migrației părinților, la care aceștia sunt expuși. În urma unui studiu pe care l-am efectuat, am conștientizat că acești copii suferă mult mai mult decât conștientizează oamenii din jurul lor. Din păcate, lumea observă doar latura economică și financiară, dar nu observă starea de lucruri pe plan emoțional. Ghidul elaborat pentru profesioniști este, de fapt, dedicat, în primul rând, profesorilor, care îl pot utiliza în timpul orelor

de clasă sau în cadrul altor activități cu caracter social, pentru a-i susține pe acești copii și pentru a le dezvolta abilitățile pentru a putea duce o viață independentă. În ceea ce privește părinții, cartea urmărește, în primul rând, să le transmită anumite mesaje, cel mai important dintre ele fiind faptul că părinții trebuie să-și pregătească copiii înainte de a pleca peste hotare și să discute cu ei toate condițiile în care ei rămân acasă.

Ceea ce facem noi se bazează pe instruirea persoanelor care sunt responsabile de educarea copiilor aflați fără supraveghere părintească. Până în prezent, am instruit 150 de profesori din trei raioane ale republicii, după care le dăm ghidurile pe care ei le utilizează. După aceea, ei sunt cei care transmit broșurile părinților, copiilor explicându-le toate aceste aspecte.

Intenția noastră și a revistei „Urma ta”, care este partenerul nostru în cadrul acestui proiect, este de a stimula societatea, în special autoritățile, să ia atitudine în acest sens, cunoscând situația reală.

Este necesar ca la nivel național să fie adoptată o strategie privind migrația părinților. Primul lucru care ar trebui făcut consider că ar fi legalizarea migrației, astfel încât părinții să poată veni acasă și, de asemenea, să-și poată lua copiii la ei. Există și multe alte lucruri care pot fi făcute, de exemplu, informarea părinților privind efectele migrației, instruirea profesorilor, a asistenților sociali, psihologilor școlari, ONG-știlor, ne-maivorbind de informarea generală a opiniei publice privind efectele migrației asupra societății.

Problema copiilor rămași fără supravegherea părinților – una dintre cele mai stringente

În primul rând, am dorit ca aceste broșuri să fie scurte și pe înțelesul părinților, în ideea că poate nu dispun de timp să citească cărți voluminoase. Ne-am gândit, împreună cu colegii noștri, că pentru copii este foarte important să cunoască motivele plecării părinților peste hotare. Cunoaștem că, în cele mai dese cazuri, părinții sunt nevoiți să plece nu de viață bună, de aceea, considerăm că ar fi necesar ca și copiii să fie antrenați în luarea unei astfel de decizii. Acest lucru cred că îi va ajuta ca, atunci când se află în străinătate, să comunice mai frecvent între ei, telefonic, prin scrisori etc. și modul în care trebuie să se desfășoare această comunicare.

Consider că problema copiilor rămași fără supravegherea părinților reprezintă una dintre cele mai serioase probleme cu care se confruntă societatea noastră și care va avea efecte negative și în următorii ani. Părerea mea este că, dacă dorim să soluționăm această problemă, trebuie să se implice statul, începând cu autoritățile centrale, până la cele raionale și locale. De asemenea, comunitățile locale și familiile sunt cele care ar putea să diminueze riscurile la care sunt supuși acești copii.

NICOLAE FEDERIUC

Igor GUZUN, editor, directorul revistei „Urma ta”

STRADA ALEXEI MATEEVICI Un pericol real pentru pietoni

Studentii care își fac studiile în blocul numărul patru al Universității de Stat din Moldova, str. Alexei Mateevici, 60, solicită de mai bine de doi ani autorităților municipale să instaleze un semafor la trecerea străzii în dreptul respectivului edificiu. Solicitarea studenților este motivată de faptul că, pe de o parte, traficul auto pe strada Alexei Mateevici este deosebit de intens, iar pe de altă parte, ea este traversată de un număr foarte mare pe pietoni, în special studenți și profesori care intră sau ies din blocul patru al USM.

Pe parcursul anilor, mai multe persoane au fost lovite de către automobile, iar în 2006 un student a fost accidentat mortal. Studenții au colectat deja peste 2 000 de semnături în sprijinul instalării semaforului pe care le-au depus la Primăria municipiului Chișinău. Invocând dreptul la viață, ei susțin că prin menținerea situației actuale pe strada Alexei Mateevici sunt puse în joc viețile pietonilor.

Dând curs inițiativei studenților, consilierul social-democrat din cadrul Consiliului municipal Chișinău, Emil Guțu, i-a solicitat primarului general al capitalei Dorin Chirtoacă să dispună instalarea unui semafor în fața blocului numărul 4 al USM. Emil Guțu consideră că instalarea unui semafor pe strada Alexei Mateevici, 60, este o obligație a municipalității, deoarece este pusă în pericol viața locuitorilor capitalei și, mai ales, viața studenților. „Am făcut deja o interpelare către fostul primar interimar al capitalei, Veaceslav Iordan, însă acesta nu a întreprins măsurile necesare pentru a dispune instalarea semaforului și pentru a soluționa în sfârșit problema respectivă”, a spus Emil Guțu. Deocamdată, nici primarul Dorin Chirtoacă nu a răspuns în niciun fel solicitării studenților.

Solicitat de Dreptul Meu, directorul SA „Semafor Service”, Foma Molcocean, a declarat că instituția pe care o conduce a efectuat deja un studiu de caz asupra fluxului de pasageri și de automobile care traversează zilnic porțiunea respectivă a străzii Alexei Mateevici, după care va fi elaborat un raport care va fi remis Direcției transport public și căi de comunicații din cadrul Primăriei Municipiului Chișinău. „În baza respectivului raport, Consiliul Municipal Chișinău va decide dacă este sau nu necesar instalarea semaforului pe strada Alexei Mateevici, 60”, ne-a spus Foma Molcocean.

GEORGE IOSIP

Studenții nu vor să-și sfârșească viața sub roțile mașinilor

Instalarea unui semafor nu costă foarte scump

Inga Diaconu,
studentă USM, anul III

Este important să se instaleze aici un semafor. Credem că municipalitatea dispune de toate pârghiile ca să o rezolve cât mai curând posibil. Este foarte greu să treci strada pe această porțiune, iar dacă vrei să o traversezi la o trecere de pietoni ai de mers mult pe jos. Puțini au răbdarea să facă acest lucru. De ce nu au instalat un semafor, căci lucrul acesta nu necesită sume foarte mari de bani?

Municipalitatea vrea noi victime?

Ion Sorici,
student USM, anul III:

Nu înțeleg de ce municipalitatea nu a soluționat până în prezent această problemă. Doar este un lucru atât de simplu. Noi însă ne riscăm viețile de fiecare dată când traversăm strada. Sau poate ei așteaptă să se producă noi accidente, să moară din nou oameni?

Instalarea unui semafor va soluționa problema

Cristina Stamatina,
studentă USM, anul III

În fiecare dimineață când vreau să traversez strada, trebuie să aștept cel puțin 2-3 minute, deoarece fluxul de automobile este foarte mare. Și oricum traversezi strada în condiții de insecuritate. Sunt sigură că instalarea unui semafor va soluționa problema în cauză. Vom avea de câștigat și noi, pietonii, și conducătorii auto.

Tarifele la „Cartea Verde” limitează dreptul la libera circulație

„Cartea Verde” este o asigurare de răspundere civilă auto valabilă pe teritoriul țărilor vecine cu Republica Moldova. Prin intermediul acestei asigurări sunt acordate despăgubiri pentru sumele pe care asiguratul este obligat să le plătească pentru distrugerea de bunuri sau vătămarea corporală, ca urmare a unor accidente de circulație produse în străinătate. De asemenea, se acordă despăgubiri și pentru eventualele cheltuieli făcute de asigurat în procesul civil.

Asigurarea „Cartea Verde” se încheie pentru o perioadă cuprinsă între 15 zile și 12 luni.

În prezent, costul pentru un an al poliței de asigurare „Cartea Verde” în Republica Moldova, stabilit de Agenția națională a asigurătorilor de răspundere civilă (ARCA), pentru autoturisme este de 900 de euro, pentru un camion - 1.630 euro (1.410 euro pentru cap tractor, plus 220 euro pentru remorcă) și este cel mai mare preț din lume.

La începutul anului 2006, aceste polițe costau, pentru țările Comunității Europene, 959 euro pentru un camion și 800 euro pentru un autoturism. În Ucraina, Belarus și Rusia, care sunt concurenții principali ai transportatorilor din Republica Moldova, tarifele nu au fost majorate și constituie 780 euro pentru un camion cu remorcă în Ucraina, 630 euro în Belarus și 520 euro în Rusia. Anul trecut, au fost vândute 141 mii de certificate „Cartea Verde”.

Cei mai afectați de aceste tarife sunt cetățenii care merg în România pentru câteva ore sau pentru o singură dată și care sunt nevoiți să achiziționeze o asigurare de 15 zile, care costă 60 de euro.

În România, un proprietar de autoturism, pentru o perioadă de 15 zile, trebuie să achite o taxă echivalentă cu 30 de dolari (aproximativ 20 de euro).

Vadim SVISCIUK,
vicepreședintele companiei de asigurări „Afes-M”

Vicepreședintele companiei de asigurări „Afes-M”, Vadim Svisciuk, ne-a spus că este subiectiv să compari prețurile la „Cartea Verde” în Republica Moldova și alte state. „Republica Moldova este un membru nou al sistemului de asigurări „Cartea Verde” și, din această cauză, există unele neajunsuri la elaborarea tarifelor de asigurare. Prețul la „Cartea Verde” mai este influențat și de numeroase cazuri de falsificare a acestor polițe de asigurare. Consider totuși că aceste tarife sunt justificate și cred că diminuarea acestor tarife va provoca pierderi financiare companiilor de asigurări. Despre perioada minimă de valabilitate a polițelor de asigurare

Eugen DAȚCO,
directorul general al Uniunii
Transportatorilor și Drumarilor

„Cartea Verde”, care îi impune pe cei care călătoresc pentru o zi în România să scoată 60 de euro din buzunar, pot să spun doar că mai sunt unele neajunsuri în procesul de elaborare a tarifelor, dar cu timpul acestea vor fi eliminate”, a conchis Vadim Svisciuk.

Directorul general al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor, Eugen Dațco, ne-a spus însă, că argumentele reprezentanților companiilor de asigurări referitoare la majorarea cheltuielilor din cauza polițelor de asigurare false, nu sunt argumentate. Și asta din cauză că, până în prezent, nu a fost intentat niciun dosar penal împotriva transportatorilor. Mai mult, reprezentanții transportatorilor consideră că diminuarea esențială a costurilor polițelor de asigurare va servi la excluderea folosirii polițelor de asigurare false. „Tarifele ridicate a asigurării „Cartea Verde” vor avea unele consecințe grave asupra economiei naționale. Prețul excesiv al polițelor de asigurare „Cartea Verde” afectează categorii largi ale populației, și poate duce la majorarea sincosturilor transportului de mărfuri autohtone și, implicit, la scăderea competitivității lor pe piața externă. Proprietarii de autoturisme sunt nevoiți să cumpere „Cartea Verde” pentru minim 15 zile, chiar dacă au nevoie de a călători în România pentru câteva ore sau o zi. Prețurile ridicate ale „Cărții Verzi” încalcă dreptul la libera circulație a cetățenilor noștri”, a adăugat Eugen Dațco. De menționat că, în urma solicitărilor anterioare ale companiilor auto de transportare a mărfurilor, autoritățile au introdus obligativitatea procurării asigurărilor „Cartea Verde”. În prezent, dreptul de a vinde astfel de polițe îl dețin cinci companii de asigurări moldovenești, care au obținut acest drept la Biroul central al sistemului „Cartea Verde” din Londra, cu care Republica Moldova a semnat acorduri în acest sens - „Carat”, „QBE Asito”, „Moldova-Astrovaz”, „Moldasig” și „Edict” din Tiraspol.

ALEXEI LUNGU

1. Statele părți recunosc că pentru copiii handicapați fizic și mental trebuie să se asigure o viață plină și decentă în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea lor activă la viața colectivității.

2. Statele părți recunosc dreptul copiilor handicapați de a beneficia de îngrijiri speciale și încurajează și asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor handicapați care îndeplinesc condițiile prevăzute și celor care îi au în grijă, un ajutor adaptat situației copilului și situației părinților sau a celor cărora le este încredințat.

Articolul 23, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

ȘI TU POTI

În Limbenii-Vechi, raionul Glodeni, elevii vin în ajutorul copiilor cu dizabilități

Eleva clasei a zecea a liceului teoretic „Limbenii-Vechi”, raionul Glodeni, Veronica Lungu, este liderul „Consiliului copiilor”, specializat în promovarea libertății de exprimare și a egalității în drepturi pentru copiii cu dizabilități. „Consiliul copiilor” a organizat până în prezent diverse activități menite să stimuleze implicarea copiilor cu nevoi speciale în diferite activități socioculturale, cu scopul de încurajare și integrare în societate a acestor copii.

Veronica Lungu a menționat că organizația pe care o reprezintă ajută copiii cu nevoi speciale să se integreze în societatea din care fac parte prin organizarea activităților artistice și sociale.

Astfel, la inițiativa membrilor „Consiliului copiilor”, au fost organizate „Caravana de Crăciun” și „Caravana de Paști”, copiilor cu dizabilități fiindu-le oferite dulciuri și cadouri. Veronica a menționat că, împreună cu acești copii, a organizat lucrări de reparație a stadionului din localitate. „Stadionul din sat se afla într-o stare deplorabilă. Noi, elevii, am sădit copăcei, am vopsit scaunele și am adunat gunoii de pe stadion. Acești copii au lucrat împreună cu noi și s-au implicat poate chiar mai mult decât ceilalți elevi. Ei nu trebuie să simtă diferența față de ceilalți copii. Trebuie să ne imaginăm cum ar fi fost dacă eram noi în locul lor, de aceea trebuie să depunem toate eforturile pentru a-i ajuta”, a menționat Veronica Lungu.

Pe parcursul a șase ani de activitate, membrii „Consiliului copiilor”, au organizat pentru copiii cu dizabilități cercuri de creație, unde i-au învățat să practice diferite activități meșteșugărești. În acest fel, copiii au avut posibilitatea să demonstreze că sunt capabili de a meșteri lucruri frumoase, pe care nu credeau că sunt în stare să le facă anterior. „Mi-am dat seama mai târziu că în acești copii se ascund foarte multe talente. Ei doresc să se integreze în societate, însă de fiecare dată, se lovesc de diferența noastră. De aceea cred că noi suntem obligați să-i tratăm cu o atenție deosebită”, a mai spus Veronica.

Persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

Articolul 51, Constituția R. Moldova

„Ștergeți lacrima de pe fața celor triști”

La inițiativa „Consiliului copiilor”, în liceul din localitate a fost înființat un post de radio. Veronica povestește că în cadrul unei

emisiuni radiofonice, „Alo, noi suntem în căutare de talente”, realizatorii emisiunii au discutat și cu tinerii cu dizabilități, care au demonstrat că pot să cânte, să danseze sau să compună poezii. În acest sens, ea a spus că descoperirea tinerelor talente este unul din obiectivele de bază ale organizației pe care o reprezintă, de aceea, ideea acestor emisiuni la postul de radio din liceu a fost salutată de profesori, elevi și de persoanele care activează în domeniul protecției sociale a copiilor cu dizabilități din raionul Glodeni.

De asemenea, a fost creată o emisiune adresată în mod particular copiilor cu nevoi speciale - „Ștergeți lacrima de pe fața celor triști”. „Emisiunea reprezintă o ocazie pentru cei care vor să cunoască problemele cu care se confruntă acești copii și pot veni cu soluții pentru aceste probleme”, a precizat Veronica Lungu.

Ea a mai spus că toți membrii organizației sale, deși sunt copii, manifestă un interes în apărarea drepturilor copiilor cu dizabilități și sunt întotdeauna pregătiți pentru a le veni în ajutor. „Colegii mei înțeleg foarte bine că acești copii au drepturi egale ca și ceilalți, de aceea, trebuie să facem tot posibilul ca drepturile copiilor cu dizabilități să fie promovate și apărute”, a conchis Veronica.

- Chiar dacă un copil utilizează un cărucior pentru a se deplasa, el are dreptul de a învăța împreună cu semenii lui.
- Copiii cu dizabilități se pot juca în egală măsură cu prietenii lor, doar că jocul să fie adaptat capacităților și intereselor copilului.
- Integrarea în comunitate a copiilor cu dizabilități este cu mult mai eficientă în cazul în care adulții nu pun piedici și nu au o atitudine de respingere față de copii cu necesități speciale.
- Familiile copiilor cu dizabilități pot fi mai activi și să susțină copiii lor în vederea creării unui cerc de prieteni și condiții egale de participare comunitară.
- Copiii din comunitate, spre deosebire de adulți, sunt cu mult mai flexibili și deschiși în privința acceptării în rândul lor a semenilor cu dizabilități.

Inițiativele tinerilor reprezintă un suport esențial pentru cei aflați în dificultate

Vadim PISTRINCIUC, lector la Catedra Sociologie și Asistență Socială a USM, membru al Centrului „Pro Comunitatea”

„Crearea serviciilor sociale generice bazate pe principiul de ajutor reciproc reprezintă un avantaj atât pentru categoriile defavorizate, cât și pentru comunități în ansamblu. În comunități există diverse categorii de copii, familii, persoane aflate în situații de risc, care se confruntă cu nevoi stringente. Or, este evident că pentru a soluționa aceste probleme nu există resurse suficiente la nivel de primărie și nici la nivelul serviciilor profesionale de asistență socială. În acest context, inițiativele care vin din partea tinerilor, bazate pe principiul voluntariatului și a acțiunii colective reprezintă un suport esențial în sprijinul celor aflați în dificultate. De asemenea, aceste modele de servicii oferă o posibilitate de dezvoltare a tinerilor, care prin participare își fortifică abilitățile de viață, devin mai activi și mai intoleranți față de problemele comune.”

Activitatea acestor copii este foarte importantă, deoarece se bazează pe inițiativă și participare

Eleonora OLARU, consultant în cadrul Direcției protecția familiei și copilului a Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului

„Constituirea acestui consiliu este o etapă de formare a spiritului civic printre tinerii și copiii noștri. Activitatea acestor copii este foarte importantă, deoarece se bazează pe inițiativă și participare. Activitatea lor este binevenită anume pentru integrarea copiilor în școală, care fac parte din categoriile social-vulnerabile, cum ar fi copiii cu dizabilități, copiii orfani sau cei săraci. În opinia mea, ei sunt cei care reprezintă niște modele de instituire a unor parteneriate în domeniul protecției copiilor cu dizabilități prin activitatea lor, deoarece membrii acestui consiliu vin cu mai multe inițiative și încearcă să stabilească anumite relații de colaborare cu primăria și cu alte instituții sociale din localitate.”

VIRGINIA ROȘCA

LEGEA ȘI LEGIUITORII

Cu cine luptă batalionul „Fulger”?

Reprezentanții ai Batalionului de poliție cu destinație specială „Fulger” au descins, acum două săptămâni, în localitatea Zubrești, raionul Strășeni, unde au agresat și bătut cu bestialitate mai mulți tineri.

Potrivit sâtenilor, polițiștii au dat buzna în incinta casei de cultură din localitate, fiind mascați și înarmați cu pistoale-automat și cu bastoane de cauciuc. Persoanele cu cagule pe cap au pus cu fața la perete pe un grup de tineri, lovindu-i cu patul armelor. Ulterior, mai multe persoane care au fost bătute de către poliția cu destinație specială au depus plângeri la poliție și la procuratura raională, însă au fost intimidați și forțați să-și retragă cererile.

Solicitat de Dreptul Meu, primarul localității Zubrești, Ilie Mogâldea, a declarat că persoanele agresate de către mascați au depus petiții la primărie și la poliție, fiind în așteptarea răspunsului organelor de drept.

Ministerul de Interne nu a comentat, deocamdată, în niciun fel acțiunile angajaților din cadrul Batalionului cu destinație specială „Fulger”. La două săptămâni după producerea acestui grav incident, opinia publică nu cunoaște cum de a fost posibil ca polițiștii, care își ridică salariile din Bugetul de Stat, plătite de contribuabili, să acționeze cu premeditare împotriva unor persoane pașnice, lipsite în acel moment de orice mijloc de apărare. În acest sens nu s-a pronunțat nici conducerea MAI, nici Procuratura Generală. Surse din cadrul Ministerului de Interne ne-au comunicat că, după ce a scris presa despre acest incident, conducerea MAI ar fi decis inițierea unei anchete interne pe acest caz.

Solicitat de noi, juristul Vitalie Nagacevski ne-a declarat că persoanele agresate au procedat corect, adresându-se la procuratură. El a subliniat că, în cazul în care organele de drept vor refuza să intenteze dosare penale pe acest caz, persoanele vătămate trebuie să atace refuzul procurorilor la judecătorul de instrucție. De asemenea, persoanele bătute sunt în drept să solicite instanței de judecată repararea pagubelor morale și, eventual, celor materiale. „Ceea ce s-a întâmplat demonstrează încă o dată că mai este mult până vom avea o poliție competentă. Or, faptul că ei se află pe o poziție prioritară față de alți cetățeni nu înseamnă că ei trebuie să abuzeze de statutul pe care îl dețin. Acest caz este un abuz evident al angajaților Batalionului poliției cu destinație specială „Fulger” și aici nu poate fi vorba de nicio justificare”, a mai spus Nagacevski.

În opinia juristului, în cazul în care, într-adevăr, în Casa de cultură din Zubrești ar fi avut loc vreun incident, trebuia să intervină poliția locală, și nu „mascații”. „Poliția cu destinație specială poate interveni doar atunci când este vorba despre niște atacuri armate sau dacă a fost încălcată în masă ordinea publică. În cazul în care însă la o discotecă a apărut o situație conflictuală între două sau mai multe persoane, nu cred că era necesară intervenția „mascaților”, a mai spus Vitalie Nagacevski.

Menționăm că un grup de persoane cu cagule pe față, înarmate cu pistoale-automat și bastoane de cauciuc, a agresat și maltratat, acum trei săptămâni, în condiții similare cu cele din Zubrești, mai mulți liceeni din satul Mașcăuți, raionul Criuleni.

GEORGE IOSIP

Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduce de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea - în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduce la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 25, Constituția Republicii Moldova

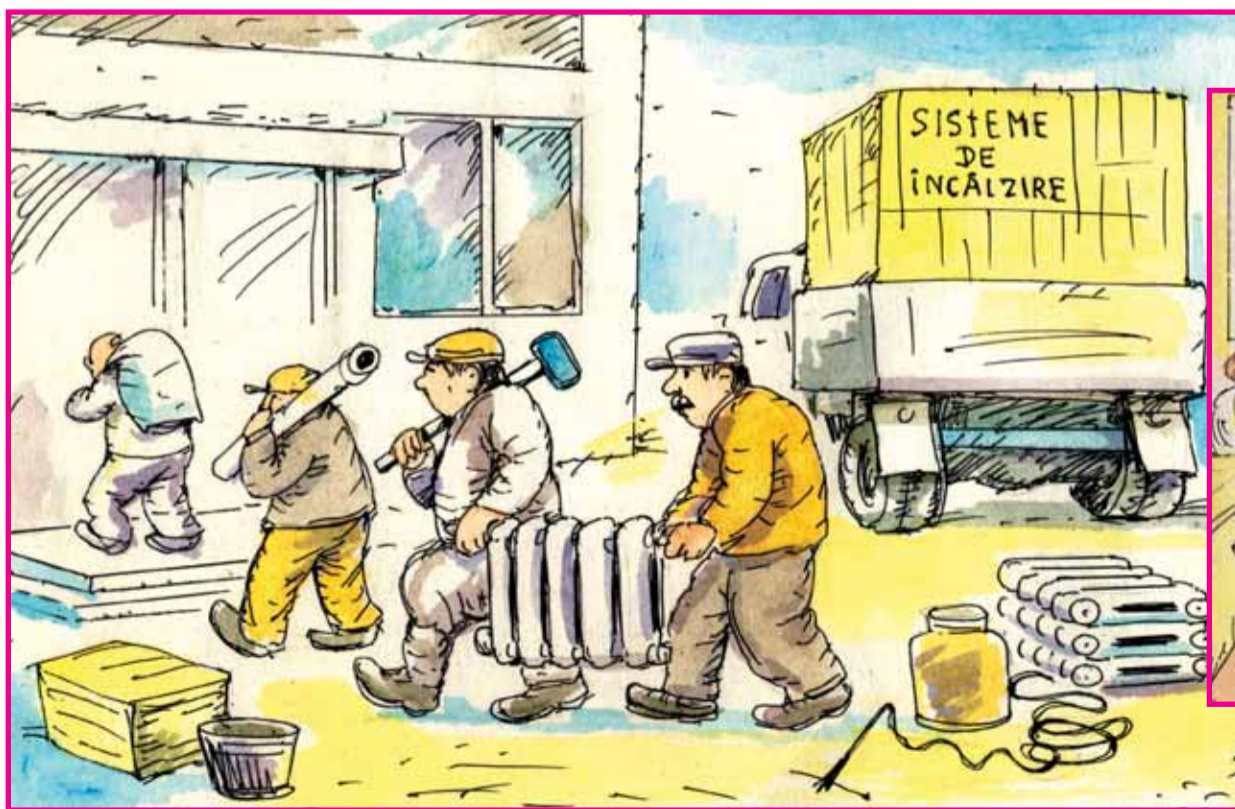
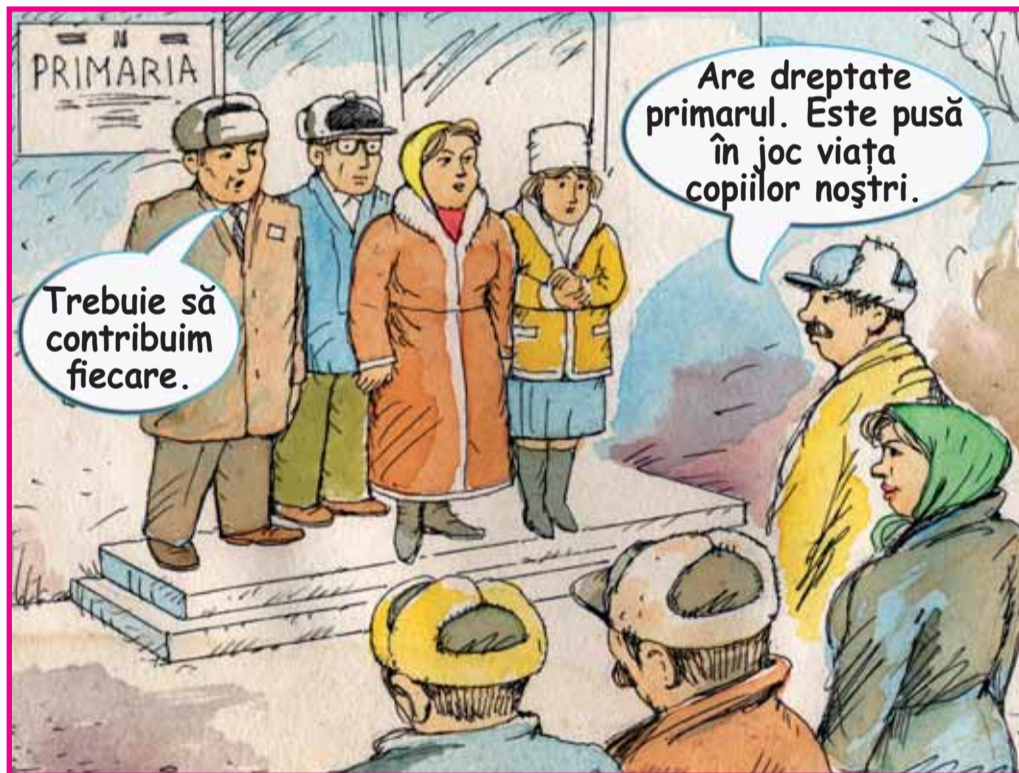
28 noiembrie 2007

8 DREPTUL MEU

Dreptul la sănătate

Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

Articolul 3, Convenția ONU, cu privire la drepturile copilului

Pictor MARGARETA CHIȚCĂȚII